

ÄVEN FJÄLLFÖRAREN PER JOHANSSONS LIK NU PÅTRÄFFAT.

J. hade s'upat å Flatfjället, c:a en halv mil nordväst från Glen.

Den senaste tragedien i de jämtländska fjällen kan nu i viss mening anses uppklarad. På torsdagsförmiddagen påträffades nämligen av den kontingent militär och lappar, som de senaste dagarna bedrivit spaningar i trakten kring Glen, även liket efter den försvunne fjällföraren Per Johansson. Den förolyckade påträffades å Flatfjället, c:a 5 km. nordväst om Glen, på höjdsträckningen c:a 800 meter från högsta krönet av fjället och just på den stakning mellan Bydalen och Tossåsen, som löper fram över krönet av nämnda fjäll.

Det vill synas som om fyndet delvis skulle skett tack vare en lycklig tillfällighet. Liket var nämligen så översnöat, att man skulle kunnat passera alldeles inpå det utan att upptäcka något. Emellertid hade, då spaningsstyrkan befann sig uppe på fjällhöjden ifråga, en av de i spaningarna deltagande lapparna — f. ö. en kusin till den försvunne föraren — fått se någon mörkt föremål, som föreföll honom egendomligt. Föremålet visade sig vid närmare undersökning vara Per Johanssons ryggsäck. Här fanns också Per Johansson, själv, liggande på högra sidan och med ryggsäcken på ryggen. Han var iklädd sin renskinnspäls, men hade på händerna endast vanliga ullvantar. Av den ställning, vari liket sålunda påträffades, vill det synas som om även Johansson direkt stupat av utmattning och blivit liggande. Han har tydligen inte gjort några som helst anstalter för att söka gräva ned sig i snön. Den sista sträckan har J. gått i snön, bärande sina skidor i händerna, emedan tåremmen å den ena skidan gått av. Möjligen har han haft händerna förfrusna och på den grund inte varit i stånd att reparera defekten å skidan.

Som nämnt var kroppen översnöad, men varken J:s eller ynglingarnas lik ha varit överisade.

Å den plats, där liket anträffades, ha militärmanskapet av två bräder sammanfogat ett kors, vilket försetts med följande inskription: "Här påträffades lappmannen Per Johansson död den 24 jan. 1929".

Den plats där J:s lik påträffades ligger i ungefär rak linje mellan Glen och den punkt, där de förolyckade stockholmsynglingarnas lik lägo. Avståndet mellan Flatfjället och den plats, där Freese och Sjöstrand hittades är ungefär 5 kilometer. Teorin att sällskapet hållit tillsammans tills den ene av ynglingarna stupade, och att dennes kamrat stannat för att hålla den stupade sällskap, medan föraren fortsatt vidare för att söka skaffa hjälp i Glen, torde alltså få anses styrkt.

Johanssons lik transporterades på torsdagen å skidkälke till Glen. På fredagsmorgonen lämnade militäravdelningen under löjtnant Rimfors' befäl Glen och anträdde marschen till Bydalen, medförande J:s lik, som med betydande ansträngningar forslades å skidkälke genom terrängen till Bydalen.

Militäravdelningen återvänder på lördag e. m. till Östersund.

Som bekant publicerades på torsdagskvällen fru Freeses utfästelse av en belöning å 500 kr. till den eller de, som före den 5 februari hittat fjällföraren Per Johanssons lik. I verkligheten har denna utfästelse sålunda närmast tillkommit efter det kroppen redan påträffats. Detta skedde nämligen vid 3-tiden på torsdagen. Belöningen kommer emellertid, enligt de instruktioner fru Freese lämnat länsnotarien Fontell, att det oaktat utan vidare utbetalas.

Likaså har fru Freese förklarat sig beredd att på ett eller annat sätt bereda J:s familj ekonomiskt stöd. Någon juridisk skyldighet i detta avseende förefinnes visserligen inte, men åtgärden hedrar vederbörandes goda vilja och omdöme och den är säkerligen mer än välkommen för dem det gäller. J. befann sig nämligen i små omständigheter. Med sin familj bodde han å ett litet hans systrar tillhörigt torpställe i Asan, c:a 3 km. från Enafors. Hans egen egendom bestod huvudsakligen av ett fåtal renar, tillsammans representerande ett säkerligen ganska blygsamt belopp i penningarna räknat. Eljest hade han en ringa ersättning som skogvaktare för kronans räkning samt inkomsten från sin verksamhet som fjällförare, vilket han och hans familj levde av. Johanssons efterlevande äro en gosse och en flicka, resp. 10 å 12 år gamla — Johansson var som bekant änkeman —, åldrig, sjuk moder samt en syster, som sköter om hemmet.

Landsfiskal Kjell Bromée i Järpen och kyrkoherde G. Arbman i Undersåker ha på framställning förklarat sig villiga att bli förmyndare för Johanssons barn samt att förvalta eventuella medel.

Dessutom har fru Freese förklarat sig villig att vid Anasjön, varest som bekant tidigare funnits en numera riven hydda, där de förolyckade säkerligen beräknat att söka skydd under olycksnatten, låta uppföra en kåta eller ett vindskydd. Som marken å denna plats tillhör kronan erfordras emellertid tillstånd av vederbörande myndigheter för att denna behjärtansvärda tanke skall kunna förverkligas. Säkerligen kan man utgå från att kronan inte bara snarast lämnar detta medgivande utan också är beredd att för sin del göra vad som kan göras — exempelvis genom anvisande av fritt virke — för att möjliggöra planens förverkligande på snabbaste och bästa sätt, så mycket mer som en dylik hydda, åtminstone om den kan göras någorlunda ordentlig, vilket med kronans medverkan skulle kunna ske, givetvis blir till välsignelse ur turistsynpunkt, men ibland också kan vara värdefull att ha även med hänsyn till kronans egna intressen i området.

*

Det drama, som nu fått den förklaring det egentligen tarvar, är ett bland de allvarligaste i de jämtländska fjällens historia under senare tid. Tre människor i sin bästa ålder, den äldste — föraren — c:a 35 år, den yngste — Freese — ej mer än 17 å 18 år, ha dukat under i kampen mot elementen.

En anledning till glädje i olyckan är att man till slut lyckats hitta samtliga de försvunnas lik. Trots de ansträngningar som nedlagts på sökandet måste man säga, att likens återfinnande, särskilt med hänsyn till den senaste tidens snöfall, delvis skett tack vare lyckliga tillfälligheter. Det är icke meningen att med ett sådant uttalande reducera betydelsen av de ansträngningar som gjorts, men det är meningen framhålla att ansträngningarna kunde varit lika allvarliga och lika erkännansvärda även om spaningarnas resultat blivit negativt. Hur som helst så betyder likens påträffande — trots att de dystraste farhågor besannats — en lättnad och en avspänning både för de förolyckades anförvanter och för den stora allmänheten. Och det gör slut på mycket delvis mindre önskvärt kannstöperi.

Fjällen äro inte att leka med, framförallt inte under vintern. Ena stunden ligga de där som förklarade

Forts. å 4:e sid.

Även fjällföraren Junnen.

Forts. fr. 3:e sid.

i ett ljus, för vars sällsamma skönhet man saknar ord, men i nästa stund sveper snöstormen med brus och med dån över både fjällhöjder och dalar, piskar som vassa ispilar rakt in på ens kropp, även om man tyckt sig vara ganska väl klädd, och begraver på en kort stund allt under sina vita, svala drivor. Den människa, som då råkar befinna sig ute på fjället, hon har Döden i sitt följ.

Störst är faran för den vid fjällen ovane, han har svårast att finna sig till rätta, han blir fortast utmattad och genomfrusen, han är minst stark att tåla kyla och vind och fjällens luft, kanske också att uthärda den långvariga, forcerade ansträngningen. Men även den vane fjällmannen dukar ofta under i en sådan situation. Den storm, om vars offer här är fråga, krävde tvenne unga, tvevelsutan relativt spänstiga turisternas liv — det är ju känt att de båda voro goda idrottare — men den krävde samma tribut av den vid fjällen uppfödda och vana befolkningen: utom föraren Johansson dukade då också den unge Näslund från Tossåsen under i en annan del av samma fjällområde. Liksom Johansson har även Näslund fått vitsordet att vara en erfaren och uthållig fjällvandrare.

Vad som skett innebär en erinran om att man bör nalkas fjällen med vördnad. — Meningen är inte, att taga detta faktum till utgångspunkt för gammalmansfunderingar om, att man intet har i fjällen att göra. Folk må gärna komma — även vintertiden. Det är icke många givet, att fritt välja tid att disponera för ett dylikt besök. Man utnyttjar sina semestrar, skolledigheter och dylikt för ändamålet, även om tiden kanske inte alla gångerna är den allra bästa. I vår tid med dess i mycket artificiella liv drages folk alltmera mot fjällen, där man finner en natur av annan resning och av annan inverkan på ens sinne än den man möter kring sina städer och fabriker nere bland människorna.

Men det gäller att komma med en viss ödmjukhet, att ha i minne hur liten och svag man själv är i jämförelse med det stora och väldiga i den natur man här nalkas. Speciellt under vintern gäller det att inte i oträngt mål ge sig ut på företag, vilka kunna bjuda på överraskningar, som man ej är säker på att man kan behärska. Man kan gott reda sig med de mindre riskfyllda utflykts-tillfällena närmare förläggningsen. Även där ges det tillfälle att fullt njuta den sällsamma högtid, som livet uppe på de vita vidderna i nära umgänge med dess tysta allvarliga natur och den stora stillheten där innebär för den vid det moderna livets jäkt och oro vana människan.

Och det gäller för vårt turistväsens målsmän att i de distrikt, som framför andra kunna anses överlämnade åt turister av skiftande kvalifikation, icke av djupast sett ovidkommande hänsyn avhålla sig från de åtgärder till förekommande av olyckor och till beredande av skydd i farans stund, som en sådan trafik påkallar.